

SZEKELY-UDVARHELY

1848-AS FÜGGETLENSÉGI POLITIKAI SZÉKELY UJSÁG

Megjelen hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési ára helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán
küldve: egész évre 10 K, fél évre 5 K, negyed évre 2 K 50 fillér.
Külföldre egész évre 12 K. — M. kir. postatakarékpénztári csekk-
és kliring 10,489 sz. — — — Helyközi telefon 15. sz.
Mindenféle díjak Székelyudvarhelyt előre fizetendőek.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
BETECH PÁL
LAPTULAJDONOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca
31. szám, hova az előfizetések, kéziratok és hirdetések küldendőek.
Kéziratokat vissza nem adunk. — Hivatalos hirdetések 100 szóig
szavankint 6, azon felül 4 fillér, magán hirdetések négyzet cm
8 fillér, többszöri közlésnél 6 fillér. — Nyílt-tér sora 1 korona

Kossuth az obstrukcióról.

Kossuth Ferenc, a 48-as függetlenségi Kossuth-párt nagyérdemű vezére, hazajöve-telekor a „Budapest” munkatársának az ellenzék mostani parlamenti küzdelméről ezeket mondotta:

— *Helyeslem az akciót és helyeslem annak formáját is, még pedig ama végtelenül világos és egyszerű parlamentáris tétel alapján, amely szerint egyike azoknak az okoknak, melyek a parlamenti forradalmat jogossá teszik: a többségi erőszak. Azt pedig tagadni sem lehet, hogy amikor a kormány és a többség oly életbevágóan fontos és érzékeny anyagi terhekkel járó javaslatokat, mint a katonai reform, abban az időszakban tárgyalat a Házzal, amely időben a negyven esztendő gyakorlat szerint mindig szüneti és pihenési periódusa volt a magyar országgyűlésnek: ezzel kísérletet tesz arra, hogy az ellenzéket operative kifárasztja. És ez ugy-e bár? — nyilvánvaló erőszak, amelylyel szemben minden hatékony védekezés teljes mértékben jogosult.*

A bölcs mérsékletről ismeretes pártvezér a nagy súlyú és az egész politikai életre mély hatást gyakorolt kijelentését a kormány felhivatalos szócsövei természetesen a maguk szája íze szerint igyekeztek olvasóiknak beadni. E magyarázatokra felel a pártvezér az itt következő cikkelyében:

A „Magyar Nemzet” és talán maga a „Budapest” szerkesztője, Lándor Tivadar barátom sincs megelégedve azzal az elmélettel, amit ő obstrukciós elméletnek nevez. Elégedetlenségét udvarias szavakkal és formában fejezi ki, amiért annál inkább tarthat igényt az elismerésre, mert nálunk az eltérő véleményen levők közt ez, sajnos, kiment a divatból.

Az idézett lap (M. N.) is állít fel egy versenyelméletet és azt írja, hogy „többségi vagy parlamenti kormányzati erőszakról csak akkor lehet szó, ha: az országgyűlés tanácskozási és határozati szabadságát, vagyis az egyéni szólásnak és a testületi akaratnyilvánításnak szabadságát korlátozzák; ha közszabadságot megsértének, törvényeket és azokban biztosított jogokat megszegnek. Másféle erőszak sem a parlamentben, sem a kormányzatban nem lehetséges.”

Való igaz, hogy holtig tanul az ember; hálás is vagyok, hogy ismét volt alkalmam tanulni. Mert hát azt hittem, hogy a parlamentben és a kormányzatban más erőszak is lehetséges és mos felhivatalosan kiderül, hogy nem. Tartok tőle, hogy az élet, mint ahogyan a múltban, úgy a jövőben is megcáfolja e tanítást.

Azért is hálás vagyok, hogy felhivatalosan kiderült most, hogy erőszak ellen szabad obstruálni. Így tehát a kérdés szűkebb térre szorul, arra, hogy mi tulajdonképpen az erőszak és mi nem az.

Ha egy nagy többség — tagjait turnusokra osztva és magához ragadva azt a jogot, hogy képviselőket a Ház megkérdése nélkül szabadgölgjön — úgy rendezik be, hogy a többség csoportonként jelenhessen meg a Házban, viszont csoportonként pihenhessen, — és ha e berendezkedésre támaszkodva azt követeli a számbelileg sokkal kisebb ellenzék, amit maga sem bírna teljesíteni, — teszi pedig ezt számbelileg kicsiny ellenzék kimerítésére és kötelessége teljesítésének megnehezítésére — — ez esetben a többségi erőszak nem tagadható.

Azt, hogy ez az eljárás erőszak és semmi más, mint erőszak, nem is tulbuzgóság az elvállalt feladat teljesítésében, bizonyítja az, hogy maga a többség vezére, a miniszterelnök vidám kedélyvel mondogatja, hogy ő az az időhöz nem kötött miniszter, aki várhat akár 1913-ig.

Sürgősség tehát teljességgel nincs, olyan pedig épen nincs, hogy ne maradna ideje a négyötödrészből földművelésből élő képviselőknek rendbehozni szénájukat úgy, hogy legyen miből családotól megélniök.

A sürgősség tehát a bevallott ok. És minthogy az okos Khuen ok nélkül bizonyára nem cselekszik, a negyvenhárom éves gyakorlattól való eltérésnek oka van, ami nem lehet más, mint az, hogy az ellenzéknek amennyire csak lehet megnehezítsék kötelességének teljesítését.

Ami az én régi felfogásom változását illeti az obstrukcióról, az teljesen téves fellelés. Ámbár én nem tartom kötelezőnek senkire nézve azt, hogy ha valami felett megállapodott véleménye volt, e vélemény, rosszul felfogott következetességből, még változott körülmények közt se változtassa meg — mert akinek ilyen a felfogása, annak nem megfontolt meggyőződése, hanem megrögzött előítéletei vannak, — de a konkrét esetben én az obstrukciót, most is úgy mint mindig, a parlamenti eszközök ultima rációjának tartom, amelyhez csakis végszükség esetén szabad nyulni.

A kérdés az, hogy olyan a helyzet, mint a mostani, végszükségnek tekintendő-e?

Elemezzük a szempontból az eseményeket. A nemzet nagy többségének igen szerencsétlen összeveszése válságot eredményezett s e nagy többség darabokra hullott. E tény országos zavart idézett elő, melyből egy ügyes és szerencsés ember, ki a hatalmat kezébe kapta, a saját számítását messze meghaladó eredménnyel győztesen kapaszkodott ki.

Ezen eredmény elérésére nézve csakugyan senki sem állíthatja, hogy olyan mérvű katonai létszámemelés és katonai költségzsaporítás, Dreadnought-

alatt a politikai platformon és hogy a nemzet arra szavazott volna, hogy ez az új és nagy teher kell a magyaroknak.

A többség e hosszú időkre kiható teher elvállalására mandátumot nem kapott, holott nemcsak a király által is helybenhagyott kötelezettségek és Magyarország speciális helyzete, hanem az általános parlamentáris elv is megkövetelné, hogy ily messze kiható és ily nagyhorderejű reform felett a nemzet nyilatkozhassék. Nekem a koalíciós kormány vállalkozása első percétől fogva, már akkor, mikor a koalíció kormányra jutásának alapját Fehérváryval személyesen megvettem, az volt a felfogásom, hogy a véderőreformot csak egy reformált képviselőház szavazhatja meg közmegnyugvásra. Ki kell tehát kapcsolni e reformot addig, míg a választói jog reformját meg nem csinálják.

E felfogást nemcsak az egész koalíció, de maga a király is, sőt leghatározottabban a király helyeselte. Ehez a koalíció bukásáig én szívéssen ragaszkodtam, ezen az alapon kibontakozásokat is ajánlottam s erős a hitem, hogy teljesen igazam volt és az a tény, hogy e hitemet most mások is vallják, engemet rég megállapított utamtól el nem térít. Sőt annak csak örülhetek, ha mások a maguk módja és belátása szerint ugyanerre az eredményre jutottak.

Én nem tartozom azok közé, akik másról szeretnek beszélni, mint amiről szó van, mert ezt a közügyre nem tartom előnyösnek.

Most a véderőreformról van szó és arról, hogy a nemzet válladjon-e óriási új terheket? És ha vállal, igyekezzék-e legalább e terhek elviselését azzal könnyíteni, hogy a nemzet nemcsak ad, de kap is? Én tehát most a véderőreform ellen küzdök, nem mintha nem akarnék véderőreformot, de olyat és oly mérvűt, mint a tervezett, nem akarhatok.

Az egyes ember lehet nagylelkű és adhat a magából ingyen; de egy nemzetét ingyen adni nem nagylelkűség. Kivált akkor nem, amikor tíz évig mondta a nemzet, hogy nem ad. És az elkábulás napján sem azt mondotta, hogy ad, hanem hallgatott erről a kérdésről. A sorsát ekkor azokra bízta, akik összevesztek, nem pedig azokra, akik összevesztek.

A magyar olyan mint a vas, ütni kell, hogy összekovácsolják, — most ütök már s a vas kezd összekovácsolódni.

Bajtársaink szaporodnak.

— Elkobozták a „A nap”-ot —

„A Nap”-ot Héderváriák elkoboztatták. Maholnap még a csillagos eget is elkobozák Magyarország feje felül és a Hadak útjával együtt Bécs lábához hurcolják. Nehogy az ellenzék állagot Budapesti Napocsa-El-

gedjenek meg a Héderváry ur mosolyaival, mert Magyarország ma ő a nap, a hold és csillagok a mungó gen.

„A Nap” minden félelem és rettegés nélkül írja az eseményeket, sőt a sárga-fekete hullámokban lubickoló-kormány legrettebb titkait is felszínre hozza. Az ilyen ujság nem kedves, mert a mit felhivatalosan hetekig sikall a kormány ütött-kopott kunyhó-jára a megfizetett, jól tartott zsoldos banda, azt „A Nap” egyetlen számával képes irgalom nélkül lekaparni oly erővel, hogy a rozoga épület alapfalai is remegnek tőle.

Ezeket mellesleg mondva, az eset maga úgy áll, hogy „A Nap” pénteki számát országosan elkobozták, mert „Véres emlékek” című vezércikkelyében a ügyesség királysértést látott. Másnap aztán Budapest székesfőváros polgármester helyettese, valami Vaszilievics (ugy-e szép magyar név?) nevű ur, az utcai elárusítás jogát is elkobozta s ezzel egyszersmindenkorra lehetetlenné akarják tenni, hogy „A Nap” éljen és tisztító tüzevel a haza-ellenes irányt favorizáló kormány bűnös tetteit gyökerestől kiégesse.

A királysértést senki sem helyesli, de azt, hogy tényleg forog-e fenn ilyen bűntény, nem a fővárosi polgármester dolga megállapítani. Ezt egyedül a magyar független bíróság és pedig az esküdtszék érdoktja alapján hívott eldönteni. Addig azonban a közigazgatási hatalmaskodó basáknak nincs és nem lehet szavuk. Erre ki kell tanítani Vaszilievics dr uraságot, aki megérdemelné, hogy e sajtó-jogellenes tette miatt a székesfőváros képviselte példás megtorlásba részesítse.

Különb en ez — előre láthatólag — nem fog elmaradni. A Budapesti Ujágírók Egyesületének választmánya szombaton este már rendkívüli ülést tartott és kijelentette, hogy sérelmesnek tartja a közigazgatási hatóság határozatát és felhívja az elnökséget a sérelem orvoslása végett a legerélyesebb lépések megtételére.

Az Ujságkiadók Otthona hétfőn délben ülésezett. Teljes mértékben csatlakozott az ujságírók előbb említett határozatához.

Másfelől az egész sajtó, mint egytest és egylelek állott talpra s a legnagyobb mértékben elíteli a mungók sajtó-ellenes merényletét.

Batthyány Tivadar gróf hétfőn a képviselőházban interpellációt terjesztett elő s ennek keretében kifejezésre jutott az ellenzék felháborodása, melyet a sajtószabadság letiprására irányuló kormánypárti manőver idézett fel. Elementáris erővel, tört ki a felháborodás, mikor Khuen a budapesti polgármester eljárását helyeselte és a bíróság jogkörét is magának vindikálta. Erősen izgatott felkiáltások hangzottak el: Így beszél a grancsár! Horvát példa! Itt nem fog sikerülni! Menjen Zágrádba, mit keres itt? stb. Batthyány Tivadar gróf a választ nem vette tudomásul. Azonban a mungóhad hetvenhét szótöbbséggel tudomásul vette Héderváry horvátországi bölcselkedéseit.

Az Ujságírók Egyesületének választmánya hétfőn ismét ülést tartott, a melyben Herceg Ferenc az elnökségről lemondott. A választmány, miután a miniszterelnök válaszaiból azt látja, hogy a kormány a sajtószabadság nagy szempontjait hatalmi tekintetből magyarázza és hogy „A Nap” ellen való eljárása a politikai üldözés jellegével bír, a sajtó összes tényezőinek bevonásával országos ujságíró gyűlést hív egybe. E rendkívüli közgyűlést folyó hó 30-án d. u. fél négy órára hívta össze az Ujságírók Egyesülete.

Az ujságárusításból élő rikkancsok is gyűlést tartottak s a legszigorubb bojkottot mondták ki a kormány szekerét toló lapokkal szemben.

Szmrecsányi György több képviselőtársával az utcán fogja árusítani „A Nap”-ot. A rendőrség a képviselőket be akarja kísérni a rendőrséghez, Ugy látszik, hogy a kormány forradalmat akar előidézni az országban.

Khuen nem azért volt horvát bán, hogy az a-nál megálljon, már a b-t is kimondotta. A Nap elárusítását a vasúti pályaudvarokról szintén kitiltatta.

Khuen-Héderváry — úgy látszik — titkos rendeletet adott ki a közigazgatás vezető embereinek, hogy a függetlenségi sajtót irtsák ki. Erre enged következtetni az a halatlan erőszak, melyet még a múlt év végén Haller János gróf, Udvarhelyvármegye főispánja is a „Székely-Udvarhely”-lyel szemben elkövetett és a melyet mai napig sem reparált a belügyminiszter ur.

Ezután következett a székelykeresztúri főszolgabíró önös érdekű sajtó üldözése és „Rendkívül bizalmas” rendelete a járás jegyzőihez.

Most pedig Budapest jött harmadiknak „A Nap”-pal. Ha ez nem rendszeres sajtóüldözés, akkor az sem igaz, hogy Khuen-Héderváry valaha horvát bán volt.

A bajtársak tehát szaporodnak s ez a mennyire rossz jel a bűnös, rothadt rendszerre, épen oly biztató a nemzet érdekeiért igaz lelkesedéssel, tántoríthatlan hűséggel küzdő ellenzék és sajtójára nézve.

Ezek a jelek a grancsárok végnapjait hirdetik, a feltámadás reménysugarai nélkül...

Hála és köszönet.

Az „Udvarhelyvármegyei Méhész-Egyesület” két évi fennállásának emlékére és munkájának bemutatására fényes ünnepélyt rendezett Székelyudvarhelyt. Ez ünnepély alkalmával nem az volt a célja, hogy dobot verjen az országban, hanem az, hogy rövid két évi munkálkodásának eredményét bemutassa s ez által bebizonyítsa, hogy a méhészet egy olyan mezőgazdasági ágazat, a mely megérdemli a vele való foglalkozást.

Azonban nem csak az említett cél elérését tűzte feladatul, hanem azt is, hogy a kisebb méhészeket nagyobbyszerű munkára bírja és ösztönözze őket a méhészet fejlesztésére. A nem méhészekkel pedig megkedveltesse a méhészetet és megnyerje őket a méhészek táborába.

Az egyesület vezetősége ezáltal nagy munkát végzett és szépsikert ért el, mert a két éves csemete meghozta első termését, miután igen soknak vonta az érdeklődését a méhészetre. Ez biztató jel, hogy méhészeti egyesületünk rövid időn belül terebélyes fává fog fejlődni, a mely megadja gyümölcsét a székely méhészeknek és az összes székelyeknek.

A székely méhészek szerény ünnepélyén a földmivelésügyi miniszter ur is képviseltette magát Lipthay Béla cs. és királyi kamarás ur személyében. Ez igen nagyra emelte az ünnepélyt s a méhészeket felvillanyozta a további munkára.

En ezennel a nagyméltóságú földmivelésügyi miniszter urnak az egyesület nevében is köszönetet mondok. Esedezemő N. méltóságához, hogy szerény egyesületünket a jövőben szintén támogatni és nagybecsű pártfogásába részesíteni kegyeskedjék.

A szeretet és hála kötelez le bennünket, székely méhészeket, Lipthay Béla cs. és királyi kamarás urnak, hogy kegyes volt bérce hazánkban szerény munkálkodásunkat megnézni és ünnepélyünkön résztvenni, a székely méhészek nevében kívánom, hogy a magyarok Istene sokáig éltesse.

Egyesületünk nevében megemlékezem itt e helyen Székelyhidy Viktor urról, mint a székelyföldi miniszteri kirendeltség megbízottjáról, a kinek egyesületünk nagy hálaival

tartozik. Ő az, a ki egyesületünk növelésében tevékeny részt vett. Időt és fáradságot nem kímélve, mindig ott volt, valahányszor a szükség kívánta. E fáradatlan munkásságért kívánom az egyesület nevében is, hogy az Isten sokáig éltesse egyesületünk és a székely nép boldogítására. Alázatosan kérem, hogy eddigi jóindulatát és tevékenységét ezután se vonja meg tőlünk.

Az udvarhelyvármegyei méhész-egyesület élén nagyszerű tevékenységet fejtett ki Lányi Imre egyesületi elnök. Az ő munkálkodása nagy elismerést érdemel. Oroszlán részt vett azonban Gál Imre titkár az egyesület megalkotásában és fejlesztésében. Ő forgatta az egyesület nehéz és nagy tevékenységet igénylő kerekét, a mely az egyesület életében a villanyerőt fejtette. Az ő vallaira nehezettek az egyesület terhei, a melyet ő fáradatlanul és határt nem ismerő elszántsággal hordozott. Az ő munkálkodása nagyon is méltó az elismerésre, halára és minden köszönetre.

Az egyesület szervezése és előmenetele érdekében figyelemre méltó és áldozatkész közreműködők voltak: Betegh Pál lapszerkesztő, Derzsi Samu és Kozma Miklós alelnökök, Lőrinczi Béla, Blájer Balázs, Jancsó János, Novák János stb., kik szintén elismerést érdemelnek.

Az egyesület vezetősége és az udvarhelyi méhésztársak az ünnepély alkalmával megmutatták vendégeiknek, hogy nemcsak méhészek, hanem vendégszerető jó barátok is. Igen kedvesen és örömmel fogadták vendégeiket s minden lehetőt megtettek anyagi áldozatok árán is, hogy városukban jól érezzék magukat, sőt még a nem méhészek is e tekintetben a méhészekhez csatlakoztak. Az udvarhelyi méhészekre és a város összes lakosságára méltán reá illik nagy költőnk Petőfi mondása, hogy: „Csak nem fajult el még a székelyvér”...

Mi vendégek, kik szerencsések voltunk részesedni e szívélyes vendégszeretetben, azt a kedves időt, a melyet Székelyudvarhely városában eltöltöttünk, soha elfeledni nem tudjuk.

Az ünnepély lejárta után gazdag tapasztalatokkal távoztunk el szeretett székely városunkból, hogy felbehagyott munkánkat a méhesben tovább folytassuk. Azonban ha eltávoztunk is, hálás szívünk és gondolatunk összpontosul e nemes székely városban.

Engedjék meg nekem, hogy igazi székely vendégszeretetükért és jó szívességeikért a vendégek nevében is a Székelyudvarhelyen lakó egyesületi vezetőségnek és méhészeinek, a város tisztviselőinek és lakosságának mondjak hálás köszönetet; kívánhassam, hogy az Isten e székely anyavárost összes lakosságával a legnagyobb egyetértésben és megelégedésben tartsa meg.

Öszinte szívéből kívánja:

Székelyzsombor, 1911. augusztus 14-én,

Ambrus András,
méhész.

Régi levelekből.

VI.

Második Rudolf Isten kegyelméből választott római császár stb. Rendeletet küld kiválasztott kedvelt hű embereinek: Napragy Demeter kinevezett erdélyi püspöknek, Básta György Huszt és Máramarosmegye főispánjának, Stolz, Schiltperg és Fonsdorfen Burghaus Pálnak, Wersendorfon Krauseneck Pálnak, Rotwitz Melihiornak, Hoffmann Györgynek, Károlynak az udvarnál; Segnicy Prangratiusnak, Mincenty Benedeknek, Kornis Balázsnak, Daróty Ferencnek, Haller Gábornak és a száz városokból Huetter Albertnek és Renner Jánosnak, mint erdélyi tanácsosoknak és biztosoknak, amely utasítások szerint tartoznak eljárni Erdélyben.

A rendelet kelt Prágában 1604 január 12-én római császársága 29-ik, magyar királysága 32-ik, cseh királysága huszonkilencedik évében, aláírva Rudolphus és ő császári felségének rendeletére Joanus Barnitius által. Hangzik így: Midőn az erdélyi Zekell Moyse (Székely Mózes) uszályhordozóival és katonáival együtt elüzetett és megöletett, s a nemesek a hűségi esküvel pártunkra állottak, kölcsönösen azon reményben vagyunk, hogy ezen esküvel erősített hűségben irántunk megállanak és általunk, vagy mi nevünkben tett intézkedéseket követni fogják. E végből az uralkodás biztonsága, tisztelete és védelme, az igazi vallás, helyes jogszolgáltatás, közlekedés, kereskedelem előmozdítása iránt gondoskodni kívánunk.

Fennebb megnevezett tanácsosaink és biztosaink, kik hűséggel vannak irántunk kötelezve, ezen tartományban a kormányzás védelmére és berendezésére minden erejüket fejtsek ki.

Először is nevezett Básta Györgynek kitűnő katonai erényeiért, sikeres működéséért és eddig elé sokféle módon dícséretesen teljesített és a jövőben is teljesítendő szolgálataiért ez idő szerint átengedjük a kormányzást, megbizzuk ezen Erdély tartományunkban a katonai és politikai ügyek vezetésével, a fennebb megnevezett biztosaink tanácsában az elnökséggel és a határozatok végrehajtásával olyan módon, hogy csakis ő egyedül intézkedjék a végrehajtás iránt időnyerés tekintetéből és ezt jelentse be. A tanácsban elnököljön. A közbéke, igazság, kereskedelem, ami királyi jövedelmeink, s szolgálmányok gyarapítása végett kölcsönösen tanácskozzék a tanácsülésben és a határozatokat, melyek szavazat többséggel hozandók, a végrehajtás módja szerint intézze el, hajtsa végre. Ami hogy minél könnyebben és helyesebben történjék, tanult titkárokat és a szükséges nyelvekben jártas alkalmas írnokokat alkalmazunk és tartunk mellettük.

De, midőn méltán első gondoskodás és tevékenység a hitbéli ügyekre kell hogy irányuljon, a kiválasztott és fennebb megnevezett erdélyi püspök teljes erejével, minden törekvéseivel ezt támogassa, sürgesse, hogy az egyházi ügyek méltósága és szabadsága helyreálltassék és a szakadár felekezetek, melyek az idők gonoszságával erősödnek, ott megerősödtek, oly gyorsan lábra ne kaphassanak, mint Kolozsvárt történt ez.

Ő ugyanis gondolkodni fog arról, hogy mi módon álltassék helyre a katolikus vallás, a jezsuita rend társulatai újra helyreálltassanak és védelmeztessenek, s eddigelé elvetemült célra bitorolt egyházi javadalmak visszaszereztesse és szent használatra alkalmaztassanak. Ebben az ügyben a kormányzó és tanácsosaink is a püspök mellett mutassák meg minden tudásukat és titoktartásukat, hogy említett püspök az egyházi javakból püspökhöz méltó föntartására szükséges élelmét megkaphassa, szorgalmasan keressék ki, nevezzék meg és megerősítés végett terjesszék előnkbe az alapokat.

Hogy a királyi trón és uralkodás megszilárdíttassék nevezett kormányzó és tanácsosok minden erejükkel arra törekedjenek, hogy őszinte és romlatlan kormányzás legyen.

(Folyt. köv.)

Gagyí Samu

Ne bántsátok, mert — megint föbelövi magát.

A képviselőházban a hétfői ülésen arról volt szó, hogy Eitner Zsigmond javaslata szerint — a törvényhozókat címek, rendjelek, kintintetések és rangok adományozásától s így a lekenyerezésektől megvédjék. Ennek indoklása során a következő és a székelykeresztúri munkapárti követ tekintélyét nagyon jellemző párbeszéd fejlődött ki.

Sümei Vilmos: A huszadik század szégyene! (Folytonos zaj.)

Ugron Zoltán: Amikor többségben voltak, akkor indítványozta volna! (Zaj balról.)

Sümei Vilmos: Maga akkor is azon a párton volt!

Ugron Zoltán: Én akkor sem szavaztam volna meg. (Zaj.) Én nem kértem kintintetést!

Felkiáltások: Víz az öregnek!

Egy hang a baloldalon: Bort!

Justh János: Ne bántsátok, mert megint föbelövi magát. (Nagy derűtség.)

HIREK.

— Hihetetlen hírek.

Mondják, hogy városi tanácsunk a községi takarékpénztár felállításán erősen munkálkodik;

mondják, hogy a főispán az ellenzéki sajtó üldözésében Khuen komáját nem előzte meg;

mondják, hogy jenőke munkapárti szónoklatait és „Rendkívül bizalmas” rendeleteit közelebbről mind kiadja;

mondják, hogy a remek műveket hódoló alázattal egyenesen hasonérzelmű gazdájának ajánlja;

mondják, hogy kereskedőink a végrehajtási nehézségekre való tekintettel a hitelezést mind beszüntették;

mondják, hogy némelyek kereskedőinknek a kamatmentes hitelezést hamis esküvel nem szokták meghálálni;

mondják, hogy egyes vezető-körök pártoltja nem ügyeskedő szélhámos.

E hírek valódiságáért felelősséget nem vállal a szerkesztőség.

— **Eljegyzés.** Gál József székelyszentkirályi róm. kath. tanító, Gál Mihály székelyudvarhelyi V. ker. róm. kath. kántortanító fia e hó 20-án eljegyezte Pál Monikát, Pál Lajos földbirtokos leányát Baróton

— **Községi takarékpénztár.** „A vármege”-ből olvassuk: „Törökszentmiklós községi képviselőtestülete elhatározta, hogy a községi pótadó csökkentésére s a helyi hitelügyek egyszerű, gyors kielégítésére községi takarékpénztárt létesít, egyben meg is szavazta az alaptörvényt. E határozatot a helybeli pénzintézetek meglelebezték, a belügyminiszter azonban nem adott helyet a felelőzésnek.” Vajjon Székelyudvarhely város tanácsa mikor szándékozik a képviselőtestület elé terjeszteni a már régen elkészült alapszabálytervezetet? Hasonló okokból nálunk is szükség volna a községi takarékpénztár minél előbb való létesítésére. Székelyudvarhelynek pótadója elég van, kölcsönök felvé-

telét is minduntalan elhatározzák. Miért ne lehetne a pótadót csökkenteni és a szükséges kölcsönt a város takarékpénztárától felvenni s oda fizetni évről-évre a kamatokat, melyek most mind idegen pénzintézetek jövedelmét gyarapítják!? Csak akarni kell és azonnal meglesz. Bűnös könnyelműség minden pillanat, melyet így a város vezetői elmulasztanak. Bűnös könnyelműség és a város szándékos megkárosítása, mert olyan jövedelmi forrás kiaknázását mellőzik, hanyagolják el, a melyet becsületes lelkiismerettel elhanyagolni a legnagyobb mulasztás...

— **Az utcai kövezés** hetek óta tart a Kossuth-utcában. Mióta új mérnöke van a városnak — úgy látszik — nem megy oly könnyen a kövezés, mint eddig. Megcsinálják s történik az is, hogy újra felszedik és még jobban megcsinálják. Így van rendjén. A város pénze nem is a Csáki szalmája. Jó pénzt csak jó munkáért lehet fizetni. A kövezés maradványait a gyalogjárók mellől különben végre már eltakaríthatnák, mert a Kossuth utca szépségét az idegen járó-kelők előtt egy cseppet sem emelik. Hát a millénáris emlék környékét mikor szánják meg? Ez már igazán minden kritikán előli állapotban szegyenkezik — a tanács helyett...

— Beiratások az állami elemi iskolákba.

A székelyudvarhelyi állami elmi iskolák Gondnokságának határozata értelmében az állami fiú és szombatfalvi I-II. osztályú vegyes, valamint a gazdasági fiúismétlőiskola növendékek beirattása a központi fiúiskola helyiségében (óvoda épülete), az állami leányiskolai és a gazdasági leányismétlőiskolai növendékek beirattása a király-utcai állami leányiskola épületében szeptember hó 1., 2., 4. és 5. napjain, naponként délelőtt 8—12-ig és délután 2—4 óráig fog megtartatni. A tanév szeptember 6-án nyílik meg. A mindennapi iskolába beirattandók azon növendékek, akik 1911. aug. 31-ig a 6-ik életévüket már betöltötték, de ugyanezen napig a 12 évet még nem haladták túl. Az ismétlőiskolába pedig az aug. 31-ig bezárólag 12 évüket betöltött, de a 15. életévet még túl nem haladott azon növendékek, akik nem járnak valamelyik más, pld közép vagy iparos-tanonciskolába stb. Az 1868. évi XXXVIII. t. c. ezen beirattozási rendelkezése alól a város területén lakó tankötelesek közül senki (tehát a cselédek) sem képeznek kivételt. Épen azért felkérjük az érdekelt szülőket, gondozókat és tanköteles cselédeket tartó gazdákat, hogy ezen beirattási napok valamelyikén a gondviselésük alatt álló mindennapi avagy ismétlő iskolai tanköteles gyermekeiket okvetlenül irassák be az áll. el. iskolába, mert ezen napok után a közigazgatási hatóság fogja beiskolázni a még be nem iratkozott tanköteleseket. Állami iskoláink tanítótestülete és gondnoksága, mint a múltban, úgy a küszöbön álló tanévben is gondoskodni fog a szegény és vagyontalan szülőjű gyermekeknek tankönyveiről, tanszereiről. A népiskolai tanulók 50 fillér beirattási díjon kívül más díjat nem fizetnek, szegény szülők gyermekeinek azonban ezen díj is elengedtetik. Nemes-szívű adakozók, vagyonosabb szülők kegyes adományait a szegény tanulók felszerelése érdekében ez alkalommal is kérjük és hálás köszönettel fogadjuk: az állami elemi iskolák Gondnoksága.

FIGYELEM!

AIDA VERGE & BLUE STAR CONTINENTAL

CIGARETTAPAPIROK CSAK AZ ITT LÁTHATÓ KÉPEKKEL VALÓDIAK.

OVARODJUNK ÉRTEKTELEN UTÁNZATOKTÓL!

BÉLYEGZŐK megrendelésre mindenféle kivételben bárhova a legpontosabban gyári áron szállítanak Betegh Pál könyvnyomtató- és könyvkötő-intézetéből Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. sz.

— **Csomagoló papiros** kiloszámra kapható e lap kiadóhivatalában Kossuth-utca 31. sz.

6280 — 1911. évi. szám.

Hirdetmény.

H. Remete községre nézve az 1892. évi XXIX. t. c. értelmében a tényleges birtokosok tulajdonjogának a telekjegyzőkönyvekbe való bejegyzése és a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítése iránti eljárás befejeztétlen, ez azzal a felszólítással tételük közé:

1., hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. t. c. 15. és 17. §-ai alapján ideértve e §-oknak az 1889. XXXVIII. t. c. 5. és 6. §-aiban és az 1891. XVI. t. c. 15. §-a) pontjában foglalt kiegészítéseit is — valamint az 1889. XXXVIII. t. c. 7. §-a és az 1891. XVI. t. c. 15. §-b) pontja alapján történt törölések érvénytelenségét kimutathatják, evégből törlési kereseteket hat hónap alatt vagyis az 1912. évi március hó 1-ő napjáig bezárólag a telekjegyzőkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett hátrányára nem szolgálhat;

2., hogy mindazok, akik az 1886. évi XXIX. t. c. 16. és 18. §-aiban és az 1889. évi XXXVIII. t. c. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással elni kívánnak: írásbeli ellentmondásaikat hat hónap alatt, vagyis 1912. évi március 1-ő napjáig bezárólag a t. c. 15. §-a) pontjában foglalt határidő eltelte után ellent-

mondásuk többé figyelembe vételni nem fog:

3., hogy mindazok, akik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogukat bármely irányban sértve vélik, ide értve azokat is, akik a tulajdonjog alá nyának az 1889. évi XXXVIII. t. c. 16. §-a alapján történt bejegyzéseket sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekjegyzőkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1912. évi március hó 1-ő napjáig bezárólag a telekjegyzőkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után az említett bejegyzéseket csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azokra a felekre, akik a kiküldöttnek eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyeiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a telekjegyzőkönyvi hatóságnál átvehetik.

A kir. járásbíróság mint t. c. 15. §-a alapján.

Okland, 1911. aug. 21-én.

Kelemen s. k.

kir. aljbíró.

A kiadmány hitelül:

Wermescher

kir. telekjegyzőkönyvvezető.

Azonnal eladó ház.

Székelyudvarhelyt Csere-utca 7/f. sz. alatt levő 3 szoba, pince külön udvar és mellékhelyiségekkel bíró épület beltelek azonnal eladó. Értekezhetni lehet ugyanott Kovács Gyula csizmadiánál.

A Talmud magyarul.

Egyre halljuk a Talmud-moralt, Talmud-erkölcsöket emlegetni, bár a legtöbb ember ismeri a Talmudot, nem ismeri éppen azokat a részeket, amelyek a keresztény világot érdeklik s melyeket saját jól felfogott érdekeinek megóvása céljából ismernie kellene.

A Talmud a zsidó rabbiképzők tananyaga, ez az ő theológiájuk. Nincs az a pikáns pornographia, nincs az a rémregény, ami ennél érdekesebb lenne.

A Talmud kivonatos, de szakszerű fordításban most jelenik meg 320 kvartoldalon. Ára 10 korona. Népies kiadás 2 K, 2 drb 3 K, 3 drb 4 korona.

Megrendelhető:

„A Kereszt” kiadóhivatalában
Budapest, III. Mátyás-utca 1. szám.

Hirdetés

az üzlet lelke! Hirdetés nélkül nincs forgalom! HIRDESSEN tehát a „Székely-Udvarhely”-ben.

ÉRTESÍTÉS.

Cipőraktáromat leszállított árak mellett kiárusítom.

Szükségletét mindenki saját érdekében el ne mulassza nálam beszerezni.

Tisztelettel

Szentkovits János Utóda

Kész blousok és gyermekruhák.

Kész aljak és kostümök mélyen leszállított árakban kaphatók.

SZÉKELY-UDVARHELY

tiszta 48-as függetlenségi lap, Udvarhely megye legelterjedtebb közlönye. Megjelenik hetenként 2-szer. Előfizetési ára félre 5 K. Elterjedtségénél fogva hirdetésekre a legalkalmasabb.

Emke Adria Rákóczy Szt-István Szepesi len legjobb magyar gyártmányú diszlelépapirok. Ezekon kívül közönséges és finom, színes és virágos levélpapirok és borítékok, levél-kártyák, gyász- **Képes levelezőlapok** 20-féle helybeli felvétel. levélpapirosok stb. Nagy választék tájképes, virágos, genre, művész- és alkalmi kártyákból és üdvözlő jegyekből.

NYOMTATVÁNYRAKTÁR

KÖNYVNYOMTATÓ- ÉS KÖNYVKÖTŐ-INTÉZET

BETEGH PÁL

KÖNYV-, ZENEMŰ- ÉS PAPIRKERESKEDÉS

Mindenféle színű, nagyságu, súlyú és minőségű irodai és író-

PAPIROSOK

vonalzott és sima levélpapirok, vonalzott és rovatos papirok, rajzpapirok, írógéppapirok, csomagoló és selyempapirok, másolópapirok, itató-papirok, szűrőpapirok, torta- és befőző-papirok, könyvkötő-papirok és papírkülönlegességek. Kártyapapirok.

Lemez-papirok minden súlyban. hangjegypapirok. Sorvezetők.

Irkák, füzetek,

jegyzetkönyvek, hangjegyfüzetek, rajzfüzetek, vázlatkönyvek, diszminták, szépírási és rondírási minták. Olcsó legyező-falrajzok, klozetpapirok, szivarkahüvely, szivarka és névjegytárcák. Dohány-ésszivartárcák bőrből és fémből. Bőrtárcák, pénzes-erszények, okmány és írománytáskák.

Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. (saját ház).

Ajánlja modern gépekkel szakszerűen berendezett villam-motoros

KÖNYVNYOMDÁJÁT

mindenféle könyvnyomdai munkák, u. m.: művek, füzetek, táblázatok, hatósági és üzleti nyomtatványok, meghívók, eljegyzési és esküvői kártyák, névjegyek, falragaszok, körlevelek, gyászjelentések stb. pontos és jutányos áron való elkészítésére. Ajánlja továbbá

könyvkötészetét

honnan izléses munkák a legrövidebb idő alatt olcsó áron kerülnek ki

Acélírótollak, rondtollak, üveg-tollak, tollszárak, dísz-tollszárak. **Írók, fekete, színe** írók, notes-írók, csavarírók (crayonok), zsebírónok, csavaríróbetétek, íróvédők, íróhegyezők. **Kréta**, iskolai, kávéházi és fájókréta, színes kréta. **Tinták**, legjobb irodai és másoló tinták, színes, vegy- és ruhajelző-tinták, bélyegzőfesték, tus, mézga, folttisztító, bronz.

HEGEDŰ, hegedűvönő, hurok, hegedű-iskola, hegedű-alkatrészek. Gramophon és fonográfok, lemezek és hengerek. **Hangoló-sípek** és **órinák**. **Mono-**grammok fehérnemű és levélpapírrajzokra. **Kézi nyomda**. — Különféle bélyegzők, pecsétnyomók, pecsétjegyek, pecsétviasz, festékpárnák, ostyák. **Ajtótáblák** és névfeliratok öntött fémből, erdészkalapácsok gyári áron.

Állandóan kaphatók mindenféle

kész nyomtatványok,

u. m. községi, körjegyzői, szolgabírói, végrehajtói, ügyvédi, lelkészi, iskolai, üzleti és különféle magánügyi nyomtatványok.

A hazai és külföldi jeles írók művei, ifjúsági iratok és képeskönyvek folyton vannak készletben. Teljes „Magyar Könyvtár”. A székelyudvarhelyi **középiskolákban** és a városi és megyei **elemi népiskolákban** használatban levő **összes tankönyvek** raktára. Szótárak, térképek, naptárak, imakönyvek, albumok, emlékkönyvek, üzleti beíró könyvek, főkönyvek, pénztárkönyvek, naplók, jegyzőkönyvek, másolókönyvek, bevásárló könyvek, zsebkönyvek (notesek), pénztártömbök (Block), bárcá és szelvénykönyvek.

Körzők,

vonalzók, háromszögek, szögmérő, rajzdeszkák, tolltokok, íródeszkák, olaj-színes festék minden színben. Ecsetek. Irodai és zsebtintatartók, disztintatartók, tollállványok, szivacs-csésze, író-mappák. Legjobb dörzsmézőgumiszalagok. — Rajzszögek, szőnyegszögek, kapesok stb.